

פרידה גוזל אחת יביא אל המזבח.

והוינן בה: מה תלמוד לומר "הכהן" שכתוב בפסוק זה? ללמדך לקבוע להצריך לו כהן שעבודת מליקה נעשית רק על-ידי כהן.

שיכול נעלה בדעתנו שאין עבודת המליקה טעונה כהן והלא דין הוא ויכולנו ללמוד ממקל וחומר שאינה צריכה כהן ומה קרבן עולה הבא מבן-צאן שקבע הצריך לו הכתוב מקום לשחיטתו שנעשית רק בצפון, ואף על פי כן לא קבע לו הכתוב לשחיטתו כהן, שגם זר שוחט קרבן בן-צאן, אם כן, עולת עוף שלא קבע לו הכתוב שתהא המליקה נעשית בצפון⁽¹⁰⁵⁾ דווקא, אלא כשר בכל הצדדים אינו דין קל וחומר שלא יקבע לו הכתוב כהן במליקתו, תלמוד לומר לכן כתבה התורה לגבי עולת העוף הכהן ללמדנו לקבוע לו כהן למליקתו שאינה כשרה בזר.

יכול נעלה בדעתנו שצריך שימלקנו בסכין דווקא, ודין הוא ויכולנו ללמוד זאת מקל-וחומר ונאמר כך ומה אם שחיטה האמורה בקרבן בהמה שלא קבע לה כהן, שהרי זר כשר בשחיטה, ואפילו-הכי קבע לה שתיעשה על-ידי כלי, סכין, אם כן, מליקה שקבע לה כהן אינו דין שיקבע לה⁽¹⁰⁶⁾ כלי, תלמוד לומר: מהפסוק "הכהן ומלק" למדים שאינה נעשית על-ידי כלי, שכך אמר רבי עקיבא לדרוש, מדוע כתוב "כהן ומלק" וכי תעלה על דעתך שזר קרב לגבי מזבח, והלא מכיוון שמליקה נעשתה במזבח שאסור לזר לגשת אליו ממילא נדע שנעשית על-ידי כהן ולא על-ידי זר, אלא מה תלמוד-לומר "כהן"? ללמדך שתהא מליקה נעשית בעצמו של כהן בצפורנו ולא בסכין.

יכול נעלה בדעתנו דימלקנה במזבח בין מלמעלה מן חוט הסיקרא ובין מלמטה מהחוט, תלמוד לומר מהכתוב "ומלק

את הדיעה שחצי המזבח היה בדרום.

106. הקשו התוספות שנאמר יוכיח מקמיצה שצריכה כהן ואינה צריכה כלי. ובשיטה מקובצת תירץ שיש פירכא מה למנחה שטעונה הגשה. ותמה בזה הגרי"ז אם כן אדרבא מנחה חמורה יותר שצריכה גם הגשה ומכל מקום אינה טעונה כלי ונלמד ממנה למליקה. וביאר בזה, שדין יד בקמיצה הוא מדיני עבודת הקמיצה שטעונה יד דווקא. אך במליקה אין צריך יד דווקא וכשר גם בשינו של הכהן, ועוד, שאין זה מדיני העבודה כלל. שהרי גם במליקת עופות חולין שמטהרת אותם מטומאת נבילה [לר"מ] גם כן צריך בגופו של האדם דווקא, הרי שאין זה מדיני עבודה אלא שזוהי צורת המליקה, ואם כן תמוה איך רצו התוספות כלל ללמוד מליקה

אף עוף אחד. ומתוצת הגמרא שבקרבן חובה לא מצאנו עוף פחות משנים. ולמד מזה רש"י שקרבן עוף שלם זה בשני עופות דווקא. ולכך כלל הוא שקרבן חובה צריך שני עופות, ועל זה צריך ריבוי מיוחד שהתחדש בקרבן נדבה שאפשר להביא אף עוף אחד.

105. הקשו בזה בשפת אמת ובמקדש דוד הלא עולת העוף מליקתה במזבח. והמזבח הלא למאן דאמר אחד כולו היה בצפון. ולתנא אחר על כל פנים היה לו דין צפון שכשר לשחיטת קדשי קדשים.

ובשפת אמת תירץ שכוונת הגמרא על חטאת העוף שאינה צריכה מליקה במזבח [יעויין לעיל סג: בהערות מחלוקת בזה]. והמקדש דוד תירץ שהגמרא בסוגיין נוקטת